

Előfizetési árak:

Egész évre . 20 kor. — fill.
Félévre . . 10 „ — „
Negyedévre . 5 „ — „
Egy óra . . 1 „ 70 „
Egyes szám ára 8 fillér.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. ítélőtábla épületével
szemben,
hová az előfizetések és a
lap szétküldésére vonatkozó
fölszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1.
a kir. tábla átellenében,
hová a lap szellemi részé-
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot vissza nem adunk

Hirdetéseket:

a kiadóhivatal vez. föl.

Játék az alkotmányjal.

Pécs, 1900. március 19.

A dolgok fejlődése mind jobban igazolja azok felfogását, akik azt mondják, hogy az egész hatvanhetes kiegyezés úgy, amint az törvénybe iktatva lett, nem volt őszinte, mert nem igaz, hogy a közügyeknek az a rendszere, a melyet az megalapított, a pragmatika szankcióból folyik és hogy azt az osztrák népeknek adott alkotmányosság tette szükségessé.

A valóság az volt, hogy a bécsi udvari körök a kiegyezés elengedhetetlen feltételül szabták az összbiradalmi eszmének a külügyekben, a hadügyben és a gazdasági ügyekben való feltétlen érvényesülését, minek folytán ez ügyeknek feltétlenül közös biradalmi szervezetet kellett adni s a külön magyar államiséget csupán a bel-igazgatás kérdéseiben voltak hajlandók koncedálni olyan tartományi autonómia-féle jogkörrel, a melynél sokkal különbel, sokkal terjedelmesebbel rendelkezik pl. Angliának akármelyik gyarmati tartománya.

Ennek a keserű valóságnak a leplezésére találták ki hatvanhétben azt a frázist, hogy az osztrák tartományoknak is lévén alkotmányuk, a külügyek, a hadügy és az ezekre vonatkozó pénzügy nem intézhetők ezeknek alkotmányos befolyása nélkül és hogy a gazdasági közösségre nézve Ausztria és Magyarország úgy szerződik, mint két egymástól jogilag független ország szerződnie szokott.

Pedig hát az utóbbi évek tapasztalatai azt igazolták, hogy mihelyt bármelyik alkotmányos tényező, mint jogilag független állam képviselése kivánt intézkedni és szem elöl tévesztette, hogy a közösség bármely téren olyan nebánsvirág, a melyhez nyulni semmi szín alatt nem szabad, akkor nem az alkotmányosság föltétele mellett megállapított közösség, hanem az alkotmányosság szenvedett csorbát.

Igy vagyunk most az osztrák alkotmányossággal, a melynek veszett híre költik, mert a Reichsrath abban a nagyzási hőbortban szenved, hogy valóban alkotmányos népképviselő, a mely a nép valódi akarátának érvényt is szerezhethet. Mert az megint csak csak ámitás, hogy az osztrák parlament abszolúte munkaképtelen; ezt csak ráfogják azért, mert a töle idegen kormányok föztjét szó nélkül bevenni nem akarja.

Kétségtelen, hogy a gazdasági kiegyezésnek, a melyet mi minden józan logika fejtegetőre állításával egyoldaluan iktattunk törvénybe, az osztrák biradalmi gyűlésen nincs többsége, sőt talán pártolója sem akad, hisz maga a kormány, a mely udvari parancsra előterjesztette, az újját sem mozdítja annak védelmére. Ha tehát a kiegyezés komolyan tárgyalás alá kerülne a Reichsrathban, kétségtelen, hogy az menthetlenül elbuknék. De akkor elbuknék a gazdasági közösség is, már pedig ennek az összbiradalom udvari politikája szerint megtörténnie nem szabad.

Ezért kellett az osztrák alkotmányosságot csődbe kergetni, hogy ürügyet találhassanak a közösségnek abszolúte hatalommal való föntartására s mivel ez csak addig lehetséges, míg az alkotmányos népképviselőt ellenkezőt nem határoz, valahányszor a Reichsrath odáig jutott, hogy a kiegyezést tárgyalhatta volna, rögtön szétkergették, nehogy határozatával dezavualja a közösséget föntartó abszolúte sziklus rendeleteket.

Igy történt ez a Reichsrath mostani ülészakával is. Veszekedtek most is, a képviselők utszéli gorombaságokat vagdostak egymás fejéhez, de ez már — ugylátszik — ott a megszokott tónushoz tartozik, a Reichsrath azonban mégis elvégezte az eléje tűzött föladatekat s még utolsó ülésén is elintéztett három törvényjavaslatot, a negyedikben is bezárták a vitát s csak a vezérszónokok maradtak vissza, de ezek már nem juthattak szóhoz, mert elnapolták a parlamentet; elnapolták pedig azért, nehogy sorra kerüljön a kiegyezés tárgyalása, melynek egy kérdését ugyanis már szőnyegre hozták magánindítvány alakjában s hoztak is benne olyan egyhangu határozatot, a melytől a szent közügyek hiveinek a háta is borzongott.

Ugy mondják, májusban újra összehívják a biradalmi képviselőket; persze, mert kvóta deputációt kell választani, de hogy a kiegyezési javaslatokat tárgyalás alá bocsássák, arról akkor éppen úgy nem lesz szó, mint most nem volt. Nem mintha

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Lyubánovszky Márta.

Irta: Jámbor József.

— A „Pécsi Figyelő“ eredeti tárcája. —

I.

Ketten laktak egy házban. Özvegy Strakoninszky Mihályné, Pál fiával és Márta a nagynénjével, egy a divatból kiment aggszűz-zel. Az özvegy meg a nagynéni nem a legjobb viszonyban voltak egymással, de Márta és Pál csakhamar jóbarátokká lettek. Bár özvegy Strakoninszky né, mondok nem a legjobb egyetértésben élt Márta nagynénjével, de sokszor komolyan gondolt a fiára, valahányszor el-elmezegette Mártát. Mert Márta igazán jó leány volt. Keveset mondok azonban, ha csak azt állítom, hogy jó, mert a tizenhét éves Márta szép is volt. Az a fehér arc, azok a kék szemek és a haja, az a bogárfekete haj. Fekete haj, kék szemek, ez okozott Strakoninszky Pálnak nagy gondot. Nem is vethetjük a szemére, ha beleszeretett Mártába. Nem tudom, melyikünk az, aki egy ilyen leányba nem lenne szerelmes? Pali szerelmes volt Mártába, de azt nem tudta, hogy miképp gondolkozik e tekintetben Márta felőle. Hányszor megakarta

ezt neki mondani, de a nagynéni, az a kegyetlen, az mindig megakadályozta ebben. Nagy igazság rejlik e sorokban: »A virágnak megtiltani nem lehet«.

Nem bizony, mert hasztalan volt a nagynéni mindenféle gáncsoskodása, hiába nézett pápaszemem keresztül, azért még sem volt az épen egészen úgy, ahogy ő gondolta. Mindenre vigyázott, csak arra az egyre nem, hogy Márta kivel is szokott találkozni a kert alsó részénél, ott annál a kis fűzfától beárnyékolat padnál, a hol Márta esténként ki-kiszokott ülmi. Igaz, hogy a kert köröskörül magas fallal volt körülvéve, azon túl meg az Odera vize futott le végig a palánk mellett, de a szerelem nem ismer akadályt. Arra pedig egyáltalán nem gondolt, hogy a kert falának az Odera nyilé rozsdáste kilincses ajtója kinek a hatalmában volt. Itt találkozott Pali is az ő Mártájával, itt valletta be neki, hogy szereti, itt csókoltta meg azt az eperpiros ajkat először. Itt ezen az ajtón jött be Pali, ahhoz a kis fehérre festett padhoz, hol Márta megvárta, ahol azt ígérte neki, hogy hű lesz hozzá utolsó lehetéig.

— Ne, menj el Strakoninszky Pali, tudom, hogy nem látjuk egymást soha!

— Esküszöm neked Márta, hogy utolsó sóhajom is a tied. Visszajövök hozzád, megmondom a nénédnek, hogy szeretjük egymást

és ő sem fog ellene lenni házasságunknak. Lásd Mártám, szeretlek téged, szeretem az anyámat, de van nekem még egy édesanyám is, akinek az életemmel tartozom, ha fájdalmasan hívó hangját hallom. Ez pedig hazám. Te ide ki fogsz jönni és imádkozol értem és ez a tudat bátorító csillagom lesz. Isten vedel Lyubánovszky Márta!

Még egy bucsu ölelés és Pál csónakja ott uszott az Odera tova hőmpölygő habjain.

Itthon maradt a szerető anyja, az a tisztas özvegy asszony, itt egy bánattal telt szívű földi angyal és egy harmadik, az a zsarnok nagynéni, aki jobb szerette volna, ha Lyubánovszky árvájára húznák a város nagyharangját. Igaz, hogy ő volt a város legjobbmódu vénleánya, de még azt a keveset is, amit a boldogult bátyja hagyott árvájának, azt is a magának szerette volna tudni. Csakhogy aki másnak vermet ás, maga esik bele. Szemére is vetette egyszer az amugy is bánatos arcu Mártának, hogy miért is bizta épen reá atyja őtet? Lyubánovszky Márta türelmesen végig hallgatta a nagynéni ilyen értelmű kifakadásait, amelyek csak fekezték bánatát. Kisétált ahhoz a fehérre festett padhoz és imádkozott, úgy, a mint Pali ezt neki mondta. Tudta most már, hogy utjában áll nagynénjének. De hát miért? Nem vétett ő még a hangyának sem.

a Reichsrath ezekben képtelen lenne határozni, hanem mert határozata megdöntene az abszolút hatalommal fönntartott gazdasági közösséget.

Persze ezt a rut-játékot Ausztria alkotmányával csak a magyar parlament bűnrészesége teszi lehetővé, a mely sutba dobva a hatvanhetes törvény alkotmányi garanciáit, elfogadja a közösséget az osztrák abszolútizmus kezéből is. A hatvanhetes törvény világosan kimondja, hogy Magyarország bármilyen közös érdekű ügyre nézve Ausztriának csak alkotmányos képviselővel léphet érintkezésbe, mert Ő Felsője „alkotmányos jogokkal ruházta föl többi országait, azokat tehát abszolút hatalommal ezentul nem képviselheti s azok alkotmányos befolyását nem mellőzheti.” S íme most már a kormányparti sajtóban is ugy ekoskodnak, hogy „az 1867. évi dualizmus nem Ausztria és Magyarország egyezsége többé, hanem valóságban Magyarország és az uralkodó egyezsége, a ki egyszersmind osztrák császár is lévén, államát minden lényeges dologban képviseli.”

Íme tehát kibujik a szeg a zsákból! A hatvanhetes törvény szerint az uralkodó országait abszolút hatalommal nem képviselheti, míg azok alkotmányos képviselője beadja a derekát az összbiradalmi eszme szolgálatába, de rögtön képviseli azokat alkotmányos képviselőjük nélkül, sőt ellenére is, mihelyt a biradalmi ügyekben nem járnak el udvari parancs és fölfogás szerint.

Hogy pedig a gazdasági ügyeket is csak olyan biradalmiaknak tekintik, mint a hadügyet vagy külügyet, azt a mostani tapasztalat elég világosan bizonyítja. Az a megkülönböztetés pragmatikus és nem pragmatikus közös ügyek között époly semmitmondó üres frázis, mint az állami különállás. Egyetlen élő, bár csak erőszakosan fönntartott valóság van s ez a biradalmi egység. Hogy ez meddig marad így, azt kérdezzék meg azoktól, akik folyton tüzelnek a kazán alatt és ráülnek a biztosító szelepre.

Bölcsen van azonban az ügy, amint az életben megszokott történni. Ez meg is történt.

Egy reggel, mikor Márta nagynénjét fel akarta kelteni, mert ő szokta felébreszteni, nem tudott bemenni annak szobájába. Roszszat sejtve, elkezdte szólíthatni:

— Nagynéni! keljen fel, nagynéni!

Hasztalan volt minden szólíthatás, kopogtatás a szobaajtaján, Márta nagynénje nem kelt fel — soha.

Szívszélhűdés érte, meghalt, Eltemették.

Ott állt egyedül most már Lyubánovszky árvája, bár szép kis vagyonnal, de egyedül a világon. Most érezte csak igazán, mily teherrel nehezedik keblére a bánat.

Jó emberek azonban segíteni akartak baján, de ő rendületlen maradt ahhoz, akinek megfogadta, hogy hű marad hozzá utolsó leheletéig. Egy este, midőn a ház öreg cselédje már aludt, ott ült Márta a kandallónál fejcskékjé tenyerébe hajtá, sirt és gondolkozott. Egyik fájdalmas gondolatánál, mint a sebzett oroszán szökött fel ülőhelyéről és kiment a nagynéne volt hálószobájába, leült az íróasztal mellé és írt. Az írást elvégezve magára ölté fekete ruháját, magához vette ékszerait, a nagynéne készpénzét, kézi táskájába gondosan becsomagolta a legszükségesebb ruhaneműjét és kiment a kertbe. Még egyszer bucsut vett attól a kis fehérre meszelt padtól, bucsut a nagynéne házatól és kiment

A munkásbetegsegélyző pénztár közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1900. március 19.

A pécsi általános munkásbetegsegélyző pénztár vasárnap délután 3 órakor tartotta évi rendes közgyűlést a városháza közgyűlési termében.

A közgyűlésen Kollovics Imre elnökölt s az iparhatóságot Schultz Ferenc rendőrkapitány képviselte. Jelenvoltak a közgyűlésen Donner József és Kész István alelnökök és Fehér Mihály egyleti jegyző s negyvenhat együleti rendes tag.

Az elnök megnyitván a közgyűlést, a tárgysorozat első pontjaként a *mult évről szóló elnöki jelentés* olvastatott fel.

A jelentés kiemeli, hogy az ipartestületi betegsegélyző pénztár taggyűjtő törekvései dacára a pénztár tagjainak száma a mult évben nemhogy csökkent volna, hanem szaporodott, még pedig 11 taggal.

A tagok egészségi állapota nem volt kedvező, mert a szeszélyes időjárás miatt a betegek permanenciában voltak.

A mult év január 11 én volt 1025 férfi és 196 nő pénztári tag; összesen tehát 1221. A mult esztendő folyamán belépett 580 férfi és 31 nő; kilepett 487 férfi és 18 nő; elhalt 13 férfi és 2 nő. A folyó év végén tehát volt 1025 férfi és 207 nő, tehát összesen 1232 tag.

Heti járulékot fizettek: férfi az I. osztályban 821, a II. osztályban 37 és a III. osztályban 9, összesen 867. Nő az I. osztályban 196, a II. osztályban 11, összesen 207. Tanonc az I. osztályban 129, a II. osztályban 29, összesen 158.

Beteg volt a férfiak közül az I. osztályban 180, a II. osztályban 11, a III. osztályban 3; összesen 194. Nő az I. osztályban 26, a II. osztályban 4; összesen 30. Tanonc az I. osztályban 19, a II. osztályban 2; összesen 21. A betegek összes száma 247 volt. Tápdíjban 4620 férfi és 485 nő, összesen 5105 tag részesült. A gyógykezelési napok száma 100 volt. Kórházi ápolásban 7 férfi és 3 nő; ingyen gyógyszerben és orvosi segélyben 20 férfi és 5 nő részesült.

Az évi bevétel volt, a hét éven át gyűjtött tartalékalapot is beleértve, 13.308 korona 50 fillér; kiadás 13.296 kor. 02 fillér; pénztári maradvány tehát 12 kor. 48 fillér. A pénztár vagyona 12.451 korona 02 fillér;

az utcarra. Felült egy zárt bérkocsiba és elhajtattott az ottani apacák kolostorába. A főnöknő átnézte Márta iratait és ott is tartotta. Lemondott a világ zajáról és apáca lett. A nagynéne ingatlan vagyonáról gondoskodtak a hatóság emberei Márta hátrahagyott levele alapján.

II.

Nehéz porfelhő ereszkedett le a város épületeire, midőn egy lengyel tiszt csöngetett az apacák kolostorának bejáratánál. Igazolás után bebocsájtották, hol is óhaját hallva a kolostor főnöknőjének elfogadó termébe vezették. Csakhamar megjelent ismét az a lengyel tiszt a kapuba beszállítván az utána jövő apacákat egy hintóba, ő maga pedig egy külön kocsiba helyet fogva elhajtattott.

Mig ezek történtek, a város északi oldaláról menydörgéshez hasonló tompa moraj hallatszott. Ugy a déli órákban érkezett meg az apacákat szállító tiszt a táborba. Kék, nehéz szövetrohát cseréltek karjukon fehér keresztrel a rend leányai, ápolandók a csatáren elesett lengyel fiatal. Megszólalt a tábori riadó és a sorok összecsaptak. A rend leányai között egy térdre borult és imákat rebegtek ajkai az ég Urához.

Kardok csattogása, fegyverek ropogása és az egetverő ágyudörgés közepette még mindig imádkozott. Imáját el nem téveszté, bár tekintete keresett valakit. Hozták a sebesül-

terhe 8621 kor. 28 fillér. A tartalékalap a mult év végén 8451 korona 12 fillért tett ki.

A jelentést — mely végül az egyleti orvosoknak buzgó működésükért köszönetet szavaz — a közgyűlés egyhangu helyesléssel vette tudomásul.

A napirend második tárgya volt az *igazgató választmány* megválasztása. Kilenc rendes és kilenc póttagot választottak titkos szavazás útján, melynek eredménye lett, hogy 46 szavazattal megválasztottak rendes tagokul a munkaadók közül: Kész István, Gebauer György és Gundy György; a munkások közül: Hetinac István, Bäcker Mihály, Chvatlina Vencel, Reiszig Ferenc, Lum Ferenc és Óvári József. Póttagok lettek a munkaadók közül: Vugrencsics Jenő, Singer Frigyes és Keil Ferenc; a munkások közül Herrmann József, Mayer György, Geszler Mihály, Wallek József, Károly János és Kröll Pál.

A napirend harmadik pontja a *felügyelő bizottság* megválasztása volt. Itt is egyhangulag, 46 szavazattal történt a választás s rendes tagok lettek a munkaadók közül Nürnberg József és Kópic Imre; a munkások közül Kalmár József, Köpf Henrik, Pfeifer Péter és Rogosinszky Gyula. Póttagok: Maranics Rajmár, mint munkaadó és Rottenbiller János és Lang Alajos, mint munkások.

Ezután következett a *választott bíróság* megalakítása. Megválasztottak rendes tagokul a munkaadók közül 33—33 szavazattal Schönbach Ede és Dienes György; 35 szavazattal Hervath Pál; a munkások közül 46—46 szavazattal Panschek Nándor, Kubicsék Nándor, Dóra Márton, Nerc János, Löffler Péter és Nánási Gyula. Póttagok lettek szintén 46—46 szavazattal aul Ferenc munkaadó és Werb János és Grécsi Lajos munkások.

A közgyűlés a felügyelő bizottság jelentése alapján a felmentvényt a pénztári számadásokra még a választások előtt megadván, ezzel — mivel indítványok nem jelentettek be — a napirend letárgyalattott.

A közgyűlés a polgarmesternek köszönetet szavazott a terem átengedéseért s az ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére Nánassy Imrét és Reinhardt Gáspárt kérte fel.

Ezzel az elnök a közgyűlést délután 4 órakor bezárta.

— Az előfizetési díjakkal hátralékban levő t. előfizetőinket hátralékaik mielőbbi szives beküldésére kéri a kiadóhivatal.

teket, apácáink anyai szeretettel ápolták őket, kérve az ég urát, enyhítené a szent ügyért megsebesült fiainak kínjait. A nap utolsó sugara is bucsut vett a tájtól, a hegyek mögött eltakará arcát a vérrel áztatott csatamező elől. Az ellenség sorai még egy utolsó sortüz adása után elvonultak. A felkelő hold teljes fenyével árasztá sugarait a haldokló lengyel ifjakra, mintha ezzel vigasztalást akarna nyújtani azoknak, kiknek utolsó sóhaja előtt az anyát és kedvest sirató könyeik gördültek fájdalmasan emelkedő honfiai keblükre. És itt a haldoklók testein át, mintha fergeteg kergetné, fut egy apáca, szemei keresnek valakit.

— Márta, Márta!

Ő megáll és figyel. Ismét az az elhaló hang.

— Ő az — és egy, a mellén keresztül lött lengyel vitéz felemelkedik. A rend leánya oda fut, átfogja a haldokló nyakát és csókjaival halmozza.

— Márta, Isten ve—le—d — és visszahanyatlik.

Reggel, midőn a halottakat elakarták takarítani, ott találtak egy apacát Strakoninszky Pál holttestére borulva szívében kis törrel.

Mikor az a lengyel tiszt megkérdezte a többieket, hogy ki ez, azt felelték: Lyubánovszky Márta.

Március Idusa.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1900. márc. 19.

Tegnap két iskola, a pécsi róm. kath. főgimnázium és az állami főreáliskola, továbbá városunk egy tevékeny önművelődési egyesülete, a műkedvelők ünnepelték meg a szabadság nagy napját, március 15-ét. Mint már megemlítettük a kereskedelmi iskola az évforduló napján tartotta hazafias ünnepélyét s így Pécs város középiskolái mind lerótták a kegyelet és megemlékezés adóját a negyvennyolcas márciusi ifjak iránt.

(A főgimnáziumban.)

A főgimnázium kebelében viruló önképzőkör, a régi szokáshoz híven az idén is diszgyűlést rendezett március 15-ének emlékére. Az ünnepély *Vérfi Aladár* VII. o. t. szavallatával kezdődött. Érces hangján nagy hatással szavallta el Ábrányi alkalmi költeményét *Március 15. Utána Ollé László* VIII. o. t. alkalmi beszédet mondott. Szépen szerkesztett beszédében előtárta annak a hazának szenvedéseit és fenséges diadalait, melynek, hogy fiai vagyunk, hálát adhatunk a gondviselésnek. *Szuly Jenő* VIII. o. t. lelkes hangon elszavallta a *Talpra magyar*-t, melynek elhangzása után *Babics M.* VII. o. t. lépett a felolvasó asztal elé s igen érdekes feldolgozásban vázlatokat mutatott be a nagy nap történetéből. *Csernits Sándor* VIII. o. t. férfias hangján átihletve szavallta el *Vörösmartintól a Szózatot*. Mielőtt az ülés véget ért, az intézet igazgatója, *Inczedy Dénes* fejezte ki örömét a felett, hogy lelkesedik a nemzet, a magasztos és ideális eszméért melyeknek legerősebb alapja az Isten szeretete. Az önképzőkör diszgyűlése több tanár is részt vett.

(A főreáliskolában.)

A pécsi állami főreáliskola Eötvös önképzőköre tegnap délelőtt a halhatatlan márciusi ifjak emlékének megünneplésére gyűlést tartott, melyen a főreáliskola tanári karának néhány tagja is megjelent. A gyűlést *Sasvári Géza* VIII. o. t. ifjúsági elnök nyitotta meg ünnepi beszédével, lelkes szavakban vázolta a nap kiváló jelentőségét s annak nagy hatását. Utána *Till Sándor* VII. o. t. szavallta el *Petőfi Sándor Hazáról* c. költeményét mely benyomást gyakorolva a hallgatóságra. *Landgraf József* VIII. o. t. hosszabb felolvasás folyamán részletesen ismertette március Idusának történetét, meleg szavakban vázolta annak minden egyes mozzanatát. Majd *Neuberg József* VII. o. t. *Petőfi Sándor* »Élet vagy halál« c. költeményét adta elő nagy tűzzel, nagy hatást keltve. Végül *Löwy Emil* VIII. o. t. zárta be az ünnepélyt alkalmi beszédével, melynek minden egyes szavával a hazaszere ttre buzdította a ifjúságot.

(A pécsi műkedvelők egylete)

a nemzeti történet egyik legfényesebb napjának, március 15-ének évfordulóját tegnap este ünnepelte meg a Scholz-féle sör-sarnok összes helyiségeiben, melyek azonban az egész nap tartott kellemetlen időjárás miatt csak félig teltek meg. Az ünnepély börtartalmu, igen szép műsorát mégis két-háromszázan hallgatták végig s nem volt hiány természetesen sem lelkes tapsokban, sem éljenzésekben.

A műsort *Hoff Antal* nyitánya kezdte meg, ki zongorán — általános tetszést keltve — játszotta el a »Honvéd kesergője«-t igen szépen. Majd *Járányi János* joghallgató mondotta el hazafias ünnepi beszédét, melyben nemzetünk nagy napjának emlékét méltatta, végül a haza, a magyar ember második istenségének szeretetére buzdította a jelenvöltek. Viharos éljenzés jutalmazta lelkesítő szavait. Utána az egylet női énekkara *Hoff Antal* zongorakiséréte mellett *Egressi Szózatát* énekelte, majd *Kocsis József* szavallta el *Petőfi Sándor* »Talpra magyar«-ját.

A műsor ötödik számát, *Greisinger Iván* »Magyar tánc«-át zongorán *Hoff Antal* és hegedűn *Herman János* adták elő. Csak azok, a kik ismerik ezt a tüzes, pattogó magyar táncot, mely szinte felvillanyozta a hallgatóságot, csak azok tudják maguknak elképzelni azt a frenetikus hatást, a melyet *Hoff Antal* és *Hermann János* elértek, kik dicséretes precizitással juttatták érvényre e remek magyar tánc minden ütemét.

Nem csekély hatást ért el *Tabak Frigyes*, ki szépen csengő baritonján *Hoff Antal* zongorakiséréte mellett *Budai István Kossuth* dalát (»Kizöldült már Kossuth Lajos sirhalma«) énekelte el. Majd *Balogh István* »A magyar nyelv« című meledramáját szavallta el *Deveseri Gyula*, kinek szavallatát *Hoff Antal* kísérette zongorán. Az ennek nyomán felhangzott viharos tetszésnyilvánulás csillapultával egy fehérruhás, nemzeti szallagdiszes fiatal leány, *Susster Juliska* lépett az emelvényre s elszavallta *Jókai Mór* Apotheozisát. *Liehardt Jenő*, *Faber Ferenc*, *Tabak Frigyes* és *Deveseri Gyula* énekeltek igen szép összhangban, ezután a *Születésem* napján című románcot, a melyet rövid szünet után *Kisfaludy Károly* »Mátyás diák« című történelmi vígjátéka követt. A hazafias, lelkesítő egyfelvonásos apróság sikerén *Tóth János*, *Herváth Irma*, *Brenner Dezső*, *Deveseri Gyula*, *Breitenbach Rezső*, *Rosenberg Ignác*, *Deák Ferenc*, *Puszt Antal*, *Béni János* fáradoztak s fáradozásuk méltó jutalma volt az a játékuk után felhangzott óriási tapsvihar, mely kivétel nélkül az összes szereplőket illette. Méltó befejezése volt a nagyszabású hazafias ünnepélynek *Szász Károly* »Márciusi fiúk« című költeményének elszavallása, mely feladatot *Kapás János* vállalta magára, ki lelkes buzgalommal szavallta el a szép költeményt, melyet három élőkép kísért. Az allegorikus élőképek tárgyai a nemzet nagy idejéből, a szabadságharcból voltak merítve. Dacára annak, hogy szokásos pontossággal pontban hat órakor kezdtek ünnepélyüket a pécsi műkedvelők, annak előadása és lejátszása, mégis teljes négy órát vett igénybe.

Hirek.

Pécs, 1900. március 19.

Hétfői levél.

Kedves szerkesztő úr!

Sándor és *József* urak az idén ugyancsak rossz időt hoztak. Nemcsak a vasárnapi térenét mosta el az eső, de a szokásos vasárnap délutáni viziteimet is megzavarta s bizony a helyett, hogy barátimmal trócseltem volna elmentem a színházba és megnéztem a »Napoleon öcsém«-et. Tudja, gyerek-előadás számba mennek ezek a vasárnap délutáni előadások. A mit tehát a gyerekeknek, diákoknak meg szabad nézniök, mért ne nézhetném meg én is.

Nekem az egész darabban az tetszett legjobban, mikor *Delli Lajos* ur egy új ötkoronást adott *Baróti* Irmácskának.

Apropos, új ötkoronás. Erről az új pénzdarábról olvastam valahol ezt a rövid, de velős hirt: »Két nap előtt kerültek forgalomba az új ötkoronások, melyekre ép olyan nagy szükség volt, mint általában az egész korona számításra. A régi jó világra emlékeztető nagy ezüst-pénzdarabok ezek, nagyobbak a régi ezüst talléroknál. Külső öltözetük az egykoronás ezüstököt követi, csak hogy e méltóságos és gögös pénzdarábnál a magyar koronát már két lebegő angyal tartogatja. Jó nagy darab pénzek legvekonyabb szabót sem viszi el a szél, ha vasaló helyett két darabot közülök a zsebébe mélyeszt. Aki esetleg tíz darabot tesz a zsebébe, az csak ugy képes sétálni, ha motort fogat maga elé s azzal huzatja. E súlyos és nagy mivoltuk hangolta költői átokra irodalmunk egyik lantosát, ki szociális érzelme elpalástolására a következő, épen nem ószinte

kebelhangokban adott kifejezést az ötkoronás iránt való gyűlöletének:

Miféle bárgy pénzdarab!
Malomkerék volt tán az atyja?
Pusztulj tőlem, te pokol-eredet.
Tudom, hogy aki téged veretett,
Veretlen azt a nagy Isten se hagyja!

Nos hát ez csak jól odamondogat az új ötkoronásnak, ugyebár?!

Miként odamondogattak *Krieghammer* báró urnak nemrég, mikor a katonatiszteknek tiltotta, hogy kishirdetés útján próbáljanak a jó parthie-csinálás terén szerencsét. Ugy látszik, ezt a tilalmat akarják jóvátenni egy újabb rendelkezéssel. Ugyanis a király legmagasabb elhatározása folytán a hadseregben olyan rendeletet bocsátottak ki, a mi a hölgyeket nagyon érdekelheti. Ugyanis a katonai hivatalnokok házasságáról szóló rendelet második paragrafusát fogják módosítani. Ez a szakasz tudniillik arról szól, hogy a házasulandó tiszt mennyi mellékjövedelmet köteles felmutatni és biztosítani. Kimondja az új rendelet, hogy ennek a mellékjövedelemnek a fizetéssel együtt évente legalább 3000 koronára kell rugnia, a mellékjövedelem biztosításának kötelezettsége csak az esetben esik el, akkor, ha az ugyanezen időben letendő kaucióval együtt magasabb fizetéssel járó előléptetésben részesül az illető. Mindez igen megnehezíti a katonai hivatalnokok házasságát, mert hiába a legnagyobb hadurnak a tisztnek családi jólétéről kell gondoskodnia, de megnyugtató az eddigi házásokra nézve az, hogy rájuk ez a rendelet nem vonatkozik és az eddigi letett kauciót nem kell fölemelni.

Voltak-e már missziót járnai, kedves szerkesztő urék? Én már voltam. Természetesen először a székesegyházban hallgattam meg *Flödung* atyát. Mondhatom, hogy ezek a jezsuiták, ugy ő, mint páter *Kulcsár*, mézédeseen tudnak beszélni. Jártam a ferencrodieknél is. Itt meg két karmelita Budapestről végzi a missziókat. Páter *Sóós* és *Halmai* atya szintén megnyerő hatású szónokok. Az Ágoston-templomba csak ma délelőtt jutottam el. Két deminikánus tartja ott a missziókat s nekem különösen a fehér reverendájuk tetszik.

És hogy a szent misszióról hazajöttem s ime irom maguknak a leveletem, akkor újságolja a mama, hogy a hivatalos lapban is benne van már, hogy *Stefániát* eljegyezte *Lónyay Elemér*. Legalább így mondta a papa.

Kérem, ha való, tegyék bele maguk is az újságukba.

Üdvözli mindnyajukat

Britt Annika.

U. i. Mért nincs maguk között *Sándor* vagy *József*, hogy így nyilvánosan meggratulálhatnám a saját újságjukban? . . . Így csak a kiadójukat köszönheti üdvözlétével.

B. A.

Napirend 1900. március 20-án.

Naptár: kedd márc. 20. — Róm. kath.: Joachim. — Prot.: Hubert. — Görög-kel.: (márc. 7.) Bazilisz. — Zsidó: Veadar 19. — Nap két 6 óra 5 percker; nyugszik 6 óra 10 percker. — Hold két este 11 óra 20 percker; nyugszik reggel 9 óra 12 percker. Időjárás. A központi meteorológiai intézet jelzése szerint: hűvös, szeles idő, helyenkint csapadék várható.

Színház: »Figaro házassága«, vígjáték.

— (A »Pécsi Kat. Kör« felelvasó estélye.) Folyó hó 18-án, azaz vasárnap este 8 órakor tartotta a »Pécsi Kat. Kör« XXXVI. felelvasó estélyét. Az előkelő közönség színültig megtöltötte a disztermet s folyton fokozódó érdeklődéssel hallgatta végig a program számait. A műsor első számát *Liszt Ferenc* »Magyar rhapsodiá«-ja képezte, melyet biztos kézzel, szép motíválással *Jánosik Béláné* adott elő zongorán. A felhangzó tapsnak engedve, újra a zongorához ült s eljátszotta *Chopintól* a *Valzer XV*-et kiváló precizitással. Ujra megtapsolták. Utána *Késmárky István* dr. olvasott fel »Magyarország és a ke-

reszténység címmel történeti és jogi szempontból, szép és találó hasonlatokkal élénkítve a magas és tudományos értekezést. Az elismerésből neki is kijutott. Következett *Lutsch* Mariska éneke, a kit *Chinordnyi* Iza kísért zongorán. Kissé küzdött ugyan az első ízben nyilvánosan szereplők lámpalázával, mégis nagyon szépen elénekelte *Rossini Stabat Mater*-jének egy részét, a „*Cuius animam*“ kezdetű verset. A viharos taps felbátorította s megtoldotta énekszámát egy szép magyar nótával, mely után ismét tapsoltak neki. *Hadrik* Anna, a Nemzeti Színház tagja Kiss Józseftől szavalta el a művészi tökély fenségét és bájait öntve a verssorokba a „*Rab asszonyt*.“ Felzúgott a taps és vagy ötször kihívták a nagytehetségű művésznőt. A műsor végső számát egy *Sextett* képezte, melyet *Jadassohn* irt. A bájos zenéjű s szép konstrukcióju zeneművet *Kaltnecker* Ilonka és *Hoff* Rikárd zongorán, *Oswald* Ferenc (prim), *Girardi* István (secund) hegedűn, *Girardi* József violán és *Zoller* Nándor cellon adták elő kitűnő összjátékban. A közönség lelkesen megtapsolta őket s ezzel a felolvasó estély véget ért.

— **(A király adománya.)** A király a kaposzkecsői r. kath. főiskolákosszágnek, kápolnaépítésre magánpénztárából kétszáz korona segélyt adományozott.

— **(Stefánia főherceg asszony eljegyzése.)** A hivatalos lap tegnapi vasárnapi száma közli *Stefánia* főhercegasszony eljegyzésének megtörténtéről a következő hivatalos hirt: »*Stefánia* főhercegasszony özvegy trónörökösne ő császári és királyi Fensége, miután ő császári és apostoli királyi Felségének, mint legfelső családfőnek hozzájárulását és beleegyezését kikérte és megnyerte, jegyet váltott nagy-lónyai és vásáros-náményi gróf *Lónyay Elemér* császári és királyi kamarással, a magyar országgyűlés főrendi háza örökös tagjával.«

— **(Vezérkar a honvédségnél.)** A honvédségnél ujabban szervezett vezérkar első tisztai alkalmazását a hivatalos lap tegnapi száma hozza. E szerint a vezérkari testületbe áthelyeztetett és vezérkari szolgálatra a honvédségnél alkalmaztatik: négy ezredes, tizenkét alezredes, tizenegy őrnagy, tizenöt első osztályú százados és egy másodosztályú százados. Az új vezérkari tiszték között vannak: *Kirchner* Hermann alezredes, *Festl* Lehel őrnagy és *Várady* Géza, elsőosztályú százados. A vezérkartól áthelyeztetett a honvédséghez egy elsőosztályú százados és hat főhadnagy, köztük a székesfehérvári V. honvédkerületi parancsnoksághoz *Glanz* Frigyes, 76-ik gyalogezredbeli főhadnagy.

— **(A Pécsi Polgári Daloskör.)** választmánya folyó év március hó 18 án d. u. 3 órára saját helyiségébe (*Dollinger* szálloda) rendes évi közgyűlésre hívta össze tagjait, a kik az idő kedvezőtlenége folytán oly csekély számban jelentek meg, hogy a gyűlés nem lévén határozatképes, az évi közgyűlést elhalasztották bizonytalan időre, mindazonáltal 14 napon belül megtartják.

— **(József napja.)** A tegnapi nap a kölcsönös gratulációk napja volt. A Sándorok és Józsefek tartották névnapjaikat s este felhangzott az utcákon a cigányok hegedűjének hangja is, kik »névnapot köszönteni« jártak. Számos magánháznál, még bizony jóval éjjel után is világosság szűrődött ki az ablakokon át az utcára s kihallatszott egy-egy döngő »Eljen!« kiáltás is, melylyel a ház ünnepelel Sándorját vagy Józsefét éltették az emberi kor legvégső határáig.

Salamon József kir. tanácsos tanfelügyelőt szintén a tegnapi nap folyamán üdvözölték a hivatali alkalmazottai, a tantestület tagjai és számos jóbarátja.

Litke Józsefet, a pécsi kereskedelmi és iparkamara elnökét igazi sok jóbarátja és ismerőseim kívül a kereskedelmi és iparkamara tagjai üdvözölték, ugyszintén hivatalnokai és a város élőkölő társadalmának igen sok tagja.

Lelkes ovációban részesítették kiterjedt családján kívül igen sokan *Kindl* Józsefet, a pécsi kölcsönös segélyező-egylet közszeretben álló igazgatóját is.

A Pécsi Polgári Daloskör elnökét, *Köröstyös* Józsefet szintén meleg ovációban részesítette tegnap este, mai névnapja alkalmából. A dalkör testületileg vonult az elnök bástya-utcai lakásához s ott a lampionos menet megállván, szerenádót adtak, elénekelvén több igen szép dalt. *Köröstyös* József gyengélkedvén, nem jelenhetett meg a dalosok között, hanem *Schvarc* Károly alelnök, *Hauk* József igazgató és *Wész* Albert karnagy üdvözölték szobájában, amit köszönettel fogadott. Végül a dalkört barátságos vacsorán látta magánál az ünnepelel elnök.

— **(A budaikülvárosi kath. Kör)** tegnap (vasárnap) felolvasó ünnepélyt rendezett, melynek első számaként a tanító képző intézet növendékeiből alakult dalárda a Szózatot énekelte el, melynek végeztével általános hatást kelte elhangzott a »Talpra magyar«. *Greksa* Kázmér dr. főgimnáziumi tanár rövid bevezető beszéd után, melyben március 15-ének jelentőségét vázolta művészi vonásokkal, felolvasást tartott: »A böjt története az ókori népeknél« címmel. A magas színvonalon álló felolvasást a jelenvolt szépszámú publikum lelkesen megtapsolta. Majd *Varga* joghallgató olvasott fel »Petőfi utolsó napjai«-ról szép készséggel általános tetszést aratva. *Poszek* Vörösmarty Mihálytól a »Vén cigány«-t, *Járdányi* János joghallgató pedig *Ábrányi* Emil »Március 15-én« című költeményét szavalta el érzéssel és értelemmel. Az ünnepélyt a Himnusz eléneklésével zárták be.

— **(Pécs a gőzhajók sorában.)** A Dunagőzhajózási társulat új vontató gőzhajót építtetett, mely hatszáz lóerőre van berendezve és igen pompás alkotmány. A társaság átiratban kereste meg *Majorossy* Imre polgármestert, hogy engedélyt kérjen, miszerint az új gőzhajót Pécs város nevére keresztelbessék el. Természetesen, a megkeresést örömmel vette a polgármester s így nemsokára »Pécs« néven egy hatalmas, szép gőzhajó fog járni a Duna hullámain.

— **(A városháza-építést levették a napirendről.)** A múlt hétfőn szép, derült idő volt s a városháza építési terveinek megbeszélésére kiküldött nagybizottság nem jött össze határozatképes számban. *Horváth* Antal ügyvéd azt a tanácsot adta ekkor, hogy a legközelebbi esős napra kell összehívni a bizottságot. Hát ma esős nap volt, a bizottságot össze is hívta mára újból a polgármester és most meg *Horváth* Antal se jött el. *Majorossy* Imre polgármester, *Rauch* János főmérnök, *Herbert* János gazdasági tanácsos, *Tichy* Ferenc dr. első aljegyző és *Slezák* Vitus osztálymérnökön kívül csak két bizottsági tag: *Piacsek* Gyula és *Kindl* József jelentek meg. Az érdeklődéshiány tehát teljesen igazolta, hogy bár csak a tervek megbeszélésére küldetett ki a bizottság, még e terveket is hiába való munkának tartják, tehát nem hajlandók új városházát építeni. A polgármester harmadszor nem is fogja már összehívni a bizottságot — mert akkor talán még kevesebben jelennek meg — hanem be fogja jelenteni az április 17-iki városi közgyűlésnek, hogy a bizottság nem felelt meg feladatának s nem is terjeszt elő a városháza építésére vonatkozólag — semmiféle tervet.

— **(Elfogott cigány banda.)** Nem csekély feltűnést keltett ma délután a városban egy összeláncolt cigánybanda, melyet öt szüzenyos csendőr kísért fel a kir. ügyészség fogházába. Valóságos, a régi betyárvilágra emlékeztető képet nyújtottak a fekete képű emberek amint láncsörtötve haladtak végig az utcán. Az elfogott cigányok a már buzamosabb idő óta garázdálkodó *Kolompár*, *Kovács* és *Petrovics* családokból valók, kiknek ugyszólván minden tagja szívott már börtönlevegőt. A most elfogott *Kolompár* József, *Mátyás*, *Mihály*,

Petrovics *Ádám*, *János* és *Mátyás*, továbbá *Kovács* *Ferenc*, *Petrovics* *József*, *Kovács* *Ádám*, *János* és *Sándor* mindegyike 18 rendbeli börtörés, lopás és rablással, valamint ezekben való bűnrészességgel van vádolva. A cigányoknál elfogatásuknál három lopott fegyvert, husz forint készpénzt és nagyobb mennyiségű ruhásműt találtak. Érdekes, hogy a *Petrovics* család egyik jeles tagját *Petrovics* *Györgyöt* csak a napokban fogták el, mint katonaszökevényt, azonban a cigánynak sikerült másnapra ismét s most már negyedszer megszöknie.

— **(Bulletin a vizről.)** A főmérnöki hivatal a *Tettye* forrás vizállásáról ma a következőket jelenti: A viztarték tele vannak; a tettyei forrás vizszolgálató képessége f. hó 18-án reggel 1565 köbméter volt. A *Tettye* mai vizállása tizenhétcezerhatszáz köbméter. Tehát ez mutatja legjobban a *Tettye* szélességét; két napos esőzés után ily óriási mértékben szaporodott a víz.

— **(A nagyharsányi polgári olvasókör)** lelkesen ünnepelel meg március idusát. Reggel öt órakor taracklövések jeleztek a nagy nap felvirradtát. Tíz órakor Isten-tisztelet volt, mikor is *Iványos* *Soma*, ev. ref. lelkes, mondott hazafias beszédet. Este 7 órakor társas-vacsora és táncvigalom volt. A vacsorán több lelkes felköszöntő hangzott el s az ünnepélyen az egész község részt vett. Felülfizettek: *Antal* *Pál*, országgyűlési képviselő, 10 koronát; *Jantsits* *Sándor* (Siklós) 4 kor.; dr. *Sági* *Ernő* (Siklós) 10 kor.; dr. *Vargha* *Gyula* (Siklós) 2 kor.; *Nánási* *Sándor* 20 fillért; *Varga* *József* 20 fillért; *Igert* *Ödön* (Siklós) 2 koronát; *Kállai* *Tódor* (Villány) 2 kor.; *Szarkándi* *Pál* 20 fillért; *Pserhoffer* *Mariska* (Rácpetre) 1 kor.; *Leány* *Jánosné* 20 fillért; *ilj. Kanizsai* *József* 20 fillért; *Gátrai* *János* 10 fillért és *Barta* *Lajos* (Budapest) 1 koronát.

— **(Virág-hullás.)** A tavasz kezdetén, mikor ibolya és gyöngyvirág virít, ragadt el a kegyetlen halál egy fiatal leányt övéi köréből. *Baierle* (Tóth) *Mariska*, életének 17-ik évében, szombaton meghalt. Temetése tegnap volt a Rácváros 6-ik számú házból a szigetkülvárosi temetőbe. A korán elhunyt fiatal leányt nevelő szülei, édesatyja, testvérei és nagyszámu rokonság gyászolják.

— **(Az eszékiek a máv. üzletvezetőségeért.)** Az eszékiek mozgalmat indítottak, hogy a magyar államvasutak üzletvezetőségeinek tervezett szaporításánál egyik üzletvezetőség Eszéken állíttassék föl. Most az ottani kereskedelmi és iparkamara kezdeményezésére nagy népgyűlést tartottak az eszékiek, melyen sok minden kívánságot formuláltak meg és fognak illetékes helyre eljuttatni. Az üzletvezetőség kérdéséről a következő határozatot hozták: Az eszéki iparosok és kereskedők mai nyilvános ülésén a vasuti forgalom nagy hátrányára való utalással, megállapították, hogy ezen hátrányok azon körülményre vezetendők vissza, hogy a szlavonai vasuti vonalakat két, a szlavon területen kívül eső, nevezetesen a szegedi és zágrábi üzletvezetőségek igazgatják. A vasuti forgalomban leginkább érdekelt körök ezen vasuti kezelést teljes indokolatlannak tartják és ezért az illetékes hazai tényezőket arra kérték, tegyenek meg haladék nélkül minden szükséges lépést, hogy a szlavonai, közel 880 klm. hosszú vasuti hálózat kezelésére külön üzletvezetőség állíttassék fel Eszéken, mint amely város a szlavonai vasut hálózatának központját képezi. Az eszékieknek tehát a legfőbb érvük az új üzletvezetőségnak Eszéken való felállítása mellett, hogy — Zágrábból dirigálják a szlavon vonalakat egy részét!

— **(Drága pástoróra.)** *Csizmadia* *Ferenc*, regölyi lakos, *Tamási* községben járván, ott betért *Weisz* *Sándor* kocsmájába. A kocsmában megismerkedett egy fiatal menyecskével, a ki jóbor mellett csakhamar közlekeny lett a férfivel szemben s elpanaszolta neki, hogy félév óta gyászos özvegyiségben tölti napjait. *Csizmadia* sietett vigasztalni a

bánatos kis özvegyet s az halálából nem is tagadta meg tőle csókját és ölelését és kész volt vele akár a világ végére is elmenni. Addig ugyan nem mentek, de mikor egy édes pásztoróra emlékeiről gondolkozhatott már Csizmadia Ferenc, csak akkor jutott eszébe, hogy a zsebében levő pénzt megnéze. A pénz azonban nem volt ott s mivel kerek husz forintot tett ki az eltűnt pénz, feljelentette a káros nyomban az esetet a hatóságnál, az özvegyet vádolva a pénz ellopásával. Az azonban akkor már ismeretlen helyre távozott s még eddig nem tudtak rátalálni.

— **(Nádasi József ünnepeltése.)** Ritka színész, ki oly gyorsan, oly nagy népszerűsége tud szert tenni, mint Nádasi József, a mi derék komikusunk és színházi titkárunk igaz, hogy a színpadon diszkrét, de mindig ötletes élceivel, elpusztíthatlan humorával Nádasi József sok derült percet szerzett a pécsi színházi publikumnak, fiatal kora dacára is nem csekély tehetséget eláruló játéka már számtalanszor tapsra ragadta a közönséget, de meg kell hagyni Nádasi Jósának azt is, hogy nemcsak mint színész, hanem mint embernek is megvannak ama kvalitásai, melyek szinte kizárják azt, hogy őt ne szeressék. S ez a közszeretet, melyet Nádasi Jóska oly rövid idő alatt kivívott magának, tegnap este derék komikusunk névnapja alkalmából spontán módon nyilatkozott meg. Az előadás alkalmával midőn színre lépett, frenetikus tapsviharral és éljenzéssel fogadták, mialatt az orchestertől felgyújtották neki a jóbarátok ajándékát, egy remek kivitelű cizellált ezüst szivarkatárcát, ugyanily gyufatartót és egy borostyán szipkát, a melynek tetejében kartonra tűzve egy husz koronás arany csillogott. Az ezüst szivarkatartónak belsőjébe Nádasi Jósának, pécsi jóbarátai 1900. március 18.-án van vésvé. S hogy mily érzékeny lélek, mily jó szív lakik ebben a derék, fiatal komikusban, mutatja a szeretet valóban spontán megnyilatkozásakor támadt elzékenyedése is. Néhány pillanatig szótlanul állt a színpadon s jóbarátainak, kik őt a színház folyosóján felkeresték, valami csodás érzékenységgel borult a keblére, mialatt az elzékenyedés szülte könyvek lassan peregték végig becsületes képén s barázdákat szántottak a festéken... Előadás után a jogászfijuságnak körülbelül ötven tagja várta az ünnepeltet az utcán, s szünni nem akaró éljenzésben tört ki, midőn Nádasi József megjelent, s vállakra emelték a mi minden szép és jóért lelkesedő ifjaink. Előadás után vacsora volt Nádasinál, melyen Késmárky István jogtanár, a jogászfijuság számos tagja, a helyi sajtó képviselői s Nádasi Jóska sok barátja vett részt. Természetes, hogy vége-hossza nem volt a lelkes toasztoknak s hogy az ünnepeltetésből bőven kijutott a szeretetreméltó háziasszonynak, Nádasiné Takács Jolánnak is, sőt a család másik ünnepeltje, a kis Nádasi Sándorka is nem egy lelkes felköszöntő tárgya volt. Sándorka azonban, míg bent a dörgő éljenek hangzottak el az ő ifjú egészségére, valami csodás szerénységgel mély hallgatásba merült s nagyokat ivott a — cucliból!

— **(Az ország hírlapírói és lapkiadói Pécsen.)** A Vidéki Hírlapírók Országos Szövetségének és az Ujságkiadók Országos Egyesületének husvétkor Pécsen tartandó kongresszusa ünnepségeinek előkészítő bizottsága tegnap délelőtt 10 órakor a város háza közgyűlési termében tartotta első ülését, melyen a társadalom köréből igen sok érdeklődő és Majorossy Imre polgármester is megjelent. A Pleininger Ferenc elnöklété alatt tartott ülésen beosztották a vendégek elszállásolásának, fogadtatásának és kalauzolásának teendőit. Az egyes bizottságokba Vaszary Gyula rendőrfőkapitányt, Reeb György városi tanácsost, Szmik Antal mérnököt, Németh Béla ügyvédet, Tausz Gyulát és Strausz Bélát kérte fel az ülés az ujságíró és lapkiadó rendezők mellé, a mi már előre is biztosítja a kongressz-

szusi kirándulások sikereit. Az érkező vendégeket vasárnap este a város nevében Majorossy Imre polgármester és a rendezőbizottság nevében Pleininger Ferenc elnök fogadják. Az ismerkedési estély a Nemzeti Kaszinóban lesz. Husvét hétfőjén a kongresszus előtt a Zsolnay-gyárát nézik meg a vendégek. Tíz órakor igazgatósági ülés; tizenegy órakor közgyűlés lesz. Közgyűlés után a székesegyházat fogják megtekinteni. Egy órakor bankett. Délután a vendégek kocsi-körutat tesznek a városban; megnézik a kórházat, a hadapródiskolát, a kereskedelmi és iparkamarát, a színházat, a Tettvét és a Scholtz-féle ujsörgyárat. Innen bejövén, a Littke-pezsögőgyárban tesznek látogatást s este társasvacsora fejezi be a Bedő-kávéház Szecessió sörözőjében a nap eseményeit, mivel a vendégek egyrésze az éjjeli vonattal s másrésze reggel elutazik.

— **(Még egy miniszeri rendelet.)** Odafönt a belügyminiszeriumban egy idő óta kiűtött a munkadűh, úgy hogy rövid néhány napi időközökben rendeleteket küldenek a vidéki hatóságoknak, még pedig ugyanegy tárgyban hármát-négyet is. Csak nemrég irtuk meg, hogy a belügyminiszer a közmunkaerő összeállítását, illetve összeírását rendelte el s ma már ismét érkezett egy rendelet, melyben a netán előforduló árvízveszedelmek idejekorán való elhárítása céljából elrendeli, hogy a hatóságok a községi közmunkaerőt irják egybe s az országos statisztikai hivattal is közöljék az adatokat. Hiszen igen szép dolog az, hogy odafönt törődnek a mi ügyeinkkel is, de végre tán még sem kellene négy-öt egyforma rendeletet küldeni, melyek mindegyike kezelést igényel s ezzel egyéb valljuk be — fontosabb dolgok elvégzésének rovására rabelja a tisztviselők idejét.

— **(Körözött vállalkozó.)** Schreiner József b.-almási illetőségű vállalkozó már egy héttel ezelőtt eltűnt hazulról s azóta családja nem hallott róla hírt. Hogy hova lett, arról nem tud senki s miután az eltűnt vállalkozó az utóbbi időben nagyobbfeke idegességben szenvedett, attól is tartanak, hogy tán öngyilkosságot követett el. Aggódo családja kérelmére most elrendelték az eltűnt vállalkozó körözését.

— **(Vaniss Sándor ünnepeltése.)** Vasárnap délelőtt a pécsi főszolgabírói hivatalban megjelentek a hivatalbeli tisztviselők s főnököket, Vaniss Sándor főszolgabíró, névnapja alkalmából Forray Valér th. főszolgabíró üdvözölte tolmácsolván a megjelentek jókívánatait, kiknek igen szép arcképcsoportját nyújtotta át emlékül az ünnepeltnek. Ezután a megyei központi tisztviselők s a jóbarátok gratuláltak. Ugy 11 óra tájban a járási körjegyzők teljes számban jelentek meg, kiknek nevében Baierslein János hosszú-hetényi körjegyző, ezek szeniora üdvözölte a főbíró, ki szívélyes szavakkal köszönte meg a megemlékezést. Délután egy órakor a hivatalbeliek s a körjegyzők Vaniss Sándor lakásán pompás ebédre gyűltek össze. A házigazga mindenekelőtt a távollevő főispánra s bájos nejeére emelte poharát kifejezvé hű óháját, hogy jó egészségben minél hamarabb térjenek vissza; egyúttal az alispánt s az egybegyűlt vendégeket is felköszöntötte. Következett a toasztok sora, melyeket a házigazdára s kedves nővérére mondtak a vendégek. Kedélyes hangulatban s késő esti órákig együtt maradt a társaság.

— **(Tavaszi esőzések.)** Ma épen egy éve, hogy a leggyönyörűbb tavaszi nap-sugaras napok után hirtelen a legszigorubb, a legvadabb tél állott be s rémitette az embert s állatot egyaránt majd két hétig. Az idén, ha nem is hó, de kellemetlen, hideg esőzés vette kezdetét. Ugy látszik, hogy a március 18. és 19. napok állandó kritikus napokká nővik ki magukat, melyeken és melyek után az idő kisebb-nagyobb mértékben kidühöngi magát, a mi bizony, ha még nem is árt valami nagyon a vetéseknek s gyümölcs-

fáknak, mindenesetre, azonban épen nem is használ. Nekünk egy hasznunk azonban mégis van e tavaszi esőzéstől. A tettyei víztartók vízbősége gyarapszik, a talaj átmedvesedik annyira, hogy a nyáron át talán nem lesz vízhiány, legalább is nem oly nagy mértékben, mint tavaly.

— **(Tűz.)** Folyó hó 15-én, a nemzet örömműnépén nagy ijedelmet okozott Szemelyen egy kazal takarmány kigyulása s leégése, mely Szabó Vendel ugyanottani lakos tulajdona volt. A megindított nyomozás még mindeztideig nem derítette ki a tettesek kilétét.

— **(Zsolnay Vilmos nagybeteg.)** Jobb hírrel szeretnénk ezúttal megörvendeztetni lapunk olvasó közönségét, de a városzerte elterjedt aggasztó hírt meg kell erősítenünk. Lapunk egyik munkatársa, ki naponta érintkezésben van a családdal, meginterviewolta dr. Erreth-et, ki oda nyilatkozott, hogy az állapot bár aggasztó, nem reménytelen. Zsolnay vasárnap tényleg jobban érezte magát, mint egy 36 órai önkivület után hajnal tájban eszméletre tért s azóta hosszab-rövidebb időre visszanyeri emlékező tehetségét és tud magáról. Vasárnap egész nap elég kedvező volt az állapot; beszélő képességét is visszanyerte s a táplálékokat is könnyebben vette magához; sőt Erreth dr.-nak tréfásan megjegyezte.

— Nem tudna az ember egyszerre mind a két oldalon feküdni?!

Estére azonban újra nehezebben lélekzett és ismét lázas állapotba esett. Az éjszakát állandó lázban, nyugtalanul töltötte s a bajhoz még erős hideglelés is járult. Az állapot azonban mindaddig nem volt teljesen aggasztó; a válságnak holnap esetleg még ma kell bekövetkeznie. Eddig a hosszabb ideig tartó eszméletben tartásra fektette egy dr. Erreth, mint a család a reményt, hogy a fejben és agyban tul megtelt véredényeket sikerült jeves borogatással megapasztani s az állandó vérkeringést az egész testre a vétagokra alkalmazott meleg borogatásokkal fenntartani. Ma délelőtt az állapot sem fordult jobbra; az önkivület külső jelekkel is fokozódott s a légzés ugyszólván állandóan akadozott. Dr. Erreth, Pauntz dr.-hoz csatlakozva kezd föltagyni a reményvel, a krízis beálltától tart, mely még talán ma estig be fog következni. A család magatartásából és a külső jelekből ítélve immár a legkomolyabbtól lehet tartani. Holnap lesz épp két hete annak, hogy Zsolnay először lett úgy szólván komolyan beteg; de a baj csirája egy pár hónapra vezethető vissza. Az »Öreg ur« nem akart beteg lenni. Előfordult, hogy beteg ágyából, mint gyógyuló beteg megszökött az orvos és a család tilalma dacára, hogy az ő kedvenc tárgyaival hacsak egy pár percre is foglalkozhassék. Most azonban két hét telt el és ő nem hagyhatja el szobáját. A család úgy remélte, hogy pár hét alatt annyira rendbe hozhatják az »öreg ur« egészségét, hogy hamarosan felgyógyul s lehetőleg azonnal Olaszországba küldhetik. Erről már alig lehet szó; de azt hisszük, hogy velünk együtt az az óhaja városunk közönségének, hogy még soká életben maradjon a 75-ik évében járó Zsolnay.

— **(Megőrült a színpadon.)** Egy jótékonycélú előadás, melyre most Péterváron készülnek, a legtragikusabb incidensek egyikét hozza emlékezetbe, melyeket a színpadon valaha megértek. Az előadást Csernov, az orosz nemzeti opera volt baritonistájának javára rendezik, a ki megőrült és most nagy nyomorban él. Csernov a vidékről jött föl a fővárosba, hol mint cornevillei márki, Planquette bájos operettjében, azonnal nagy feltűnést kellett. Szerződötték az operához, hol csakhamar a közönség kedvence lett. Szép, kellemes és jómodoru ember volt, a nők is elkényeztettek és sokkal nagyobb mértékben élvezte az élet örömeit, semhogy azt idegei elbirták volna. Nemrég Carmenben Escamillo szerepét énekelte. A nézőknek feltűnt Csernov feldult arca és hirtelen vonaglásai, melyek szerepével semmiféle összefüggésben nem állottak. Mind-

azenálta gyönyörű hangján hibátlanul énekelt. Szemei forogtak egész teste vonaglott, mindenki látta, hogy megőrült, de nem merték félbeszakítani az előadást, attól félve, hogy az örült tombolni kezd. A közönség borzadt, de senki sem hagyta el helyét és Csenov tovább énekelte szerepét, míg végre az utolsó felvonásban kimerülten lerokkadt. A szerencsétlent a színpadról vitték el az örültek házába. Az orvosok bámulnak rajta és megdöbbenne kérdeik, hogy micsoda erő és kötelességtudás készítette a szerencsétlen baritonistát arra, hogy szerepét még örültségében is végigénekelje.

— (Kivégzés — akadályokkal.)

A mint New-Yorkból írják, ott egy Antonio Ferraro nevű olasz munkást villamos árammal akartak kivégezni. 1740-es Volta-áramot bocsátottak rá. Teljes hét másodpercig tartott ez a műtét. Aztán megvizsgálták az áldozatot Antonio Ferraró még élt. Visszatették a helyére és másodszor egy kilenc másodpercig tartó áramot bocsátottak rá. Megint hasztalanul. Harmadszor egy tizenhárom másodpercig, negyedszer egy három másodpercig, ötödször egy öt másodpercig tartó 1740-es Volta-áramot bocsátottak rá és csak ekkor állt be a halál. Az elítélt teljes 8 percig kiélődött, ami a modern kivégzési módszerek korában roppant nagy idő és humanusnak semmiképp sem nevezhető.

— (Edhoffer K.) butor-asztalos Nagy-Flórián-u. 5. sz. Elvállal festett és fényezett fenyőfa butormunkákat a legújabb minták után a legszebb kivitelben, úgy szintén minden szakmába vágó javításokat és átalakításokat. Ugyanott kapható mindennemű butor-tisztításhoz alkalmas butor-olaj, egy kis üveg 10 kr., nagy üveg 20 kr. ugyanaz elad egy 5 szobából és az összes mellékhelyiségekből álló, kerttel és udvarral bíró házat szabad kézből.

— (Uj kárpitos és díszítő műhely) nyílt meg Nepomuk-u. 14. sz. alatt, melynek tulajdonosa Steimberger Samu, kinek bécsi és pesti üzletekben szerzett tapasztalatai biztosítékot nyújtanak arra nézve, hogy még a legcomplicáltabb munkák is finoman végezhetők. Minden szakmába vágó rendelések és javítások olcsó árban végezhetők.

Művészet, irodalom.

○ A kékszakállu herceg. Szombaton este Offenbach egy régi, bájos zenéjű operetjét, a „Kékszakállu herceg”-et elevenítették fel. Az előadást — mely a jobbak közül való volt — csak közepes számú közönség nézte végig, mely azonban gyakran igen józúeket kacagott az operette komikus jelenetein s szívesen tapsolt az egyes fülbemászóbb dallamoknak. A címszerepét Kozma István játszotta, kinek a kékszakállu herceg a jobbik szerepei közül való. Sok tapsot kapott szép éneke és jó játékáért, különösen az első felvonás fináléjában, melyet valóban bravúrosan énekelt el. Teljes elismeréssel tartozunk Tibor Lóri játéknak, ki tőle eddig nem tapasztalt kedvvel s minden ízében pompásan játszotta meg Boulette szerepét. A vidám elemet Tiszai Dezső, Nádasy József, Németh János és Delli Lajos képviselték. Tiszay Dezső a tőle megszokott kitűnő alakításban vitte színre Bobech királyt s sok zajos tapsot aratott a nyílt színen is, nemkülönben Nádasy József is, ki Oszkár gróf szerepében remekelt. Nagy Vilma Bobech király feleségét, Clementinát igen jól alakította. Szekula Sárika Hermina hercegné szerepében keltett nagy tetszést, Léva Sárika pedig Safir herceg szerepében nyújtott kedves alakítást. Zajos tappsal jutalmazta a publikum a harmadik felvonás fináléját is, melyet N. Takács Jolán, Virgay Boriska, Köszeginé, Sarlayné, Molnár Mariska és Németh János énekeltek.

○ Vasárnapi előadások. Vasárnap délután közepes ház előtt Guthi Soma és Rákosi

Viktor bohózata, a „Napoleon öcsém” került színre, este pedig talán a szombatinál is jobb előadásban megismételték a Kékszakállu herceget. (H—i E—r.)

Törvénykezés.

§ Csődök Eszéken. Az eszéki csödbíró-ság egyszerre két csődöt is rendelt el. Az egyiket Kurtz József, eszéki bejegyzett kereskedő ellen — a másikat Sach Hermann, eszéki festő ellen nyitották.

§ Zárlat-elrendelés. A kaposvári kir. törvényszék közhírré teszi, hogy Kari János görgetegi lakos ellen ennek ingatlanaira a zárlatot elrendelte.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése márc. hó 19-én. (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) A földmivélsügyi költségvetés vitájában ma Telegdy József beszélt a költségvetés mellett, Major Ferenc ellene.

Utánuk Károlyi Sándor gróf beszélt a kartellekról, melyek állami beavatkozást igényelnek, ha a közgazdasági viszonyokra károsak. Azt nem lehet tűrni, hogy a fővárosban egy kis érdekcsoport opponáljon a helyzetnek. Polemizál Tisza Istvánnal s kijelenti, hogy a börzét törvényhozásilag kell megrendszabályozni. Kikel a börzezsora s a pálinkauzsora ellen. A közszellem romlik, ezt kell javítani. (Zajos helyeslések.)

Agoston József és Justh Ferenc után Popovics István horvát képviselő beszélt a költségvetés mellett s hazafiságát hangoztatva a horvát érdekek istápolását kéri.

Madarász József egy közbeszólására Popovics megszakította beszédét s hangosan szólt oda Madarásznak:

— Józsi barátom gratulálok névnapjához!

Természetesen nagy éljenzés és derűtség követte ezt a vita hevében rögtönzött gratulációt.

Bessenyei Ferenc a szeszkontingens kiosztása körüli visszaélésekről beszélt, mire Polyák Béla személyes kérdésben válaszolt.

Blaskovich Ferenc volt a következő szónok, ki a költségvetést elfogadja.

Rohony Gedeon a szerb buza behozatala által okozott károsodásról beszélt.

Ezután Darányi Ignác emelkedett szólásra, hogy mefeleljen a vita eddigi szónokainak.

Major Ferencnek azt feleli, hogy Magyarország mindig csak a liberalizmus jegyében haladhat; Károlyi Sándornak, hogy tulsötéten látja a helyzetet és sajnálná, ha ilyen önzetlen férfi elvesztené hitét a jövőben. Bartha Ödön beszédére reflektálva, kijelenti, hogy nem fog sikerülni őt úgy a gazdák, mint a saját pártja előtt befeketíteni. Az osztrák parlament határozatára vonatkozólag kijelenti, hogy ha a viszonyosság csak egy pontban, tehát az állatforgalmi egyezmény ügyében is megsértetik, akkor bekövetkezik, ami mit Széll Kálmán programjában kifejtett, hogy t. i. megfelelő javaslatok fognak előterjesztetni, melyek az ország gazdasági és pénzügyi érdekeit megóvják s ez iránt esetleg ideiglenesen rendeletileg is fognak intézkedni. Kéri azonban a Házat, ne vegyék tulságos komolyan a dolgot, mert ismételtlen meggyőződtek róla, hogy az osztrák kormány komolyan óhajítja a kiegyezést.

Ezzel a tárca költségvetésének általános tárgyalása befejeztetvén, áttértek a részletes tárgyalásra s több tételt letárgyaltak.

TÁVIRATOK.

— Ujságírók lakomája. (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) A budapesti ujságírók egyesületének tegnapi szabadság-lakomáján Jókai Mór ült az asztalfőn; megjelentek Széll Kálmán, Darányi Ignác miniszterek, Perczel Dezső képviselőházi elnök és még számos notabilitás.

Vészi József, az egyesület elnöke mondta az első felköszöntőt a királyra s érdekesen emlékezett meg a régi ujságírásról s a cenzurás világról.

Széll Kálmán felköszöntőjében a sajtó hatalmát az igazságban találja. Beszéltek még Darányi, Rákosi Jenő és többen.

— Az özvegy trónörökösné házassága. (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Lónyay Elemér péntekig marad Görzben s ott senkit sem fogad. Nagy szenzációt keltett a városban a hír, hogy Stefánia özvegy trónörökösné is oda érkezik, de ez nem felel meg a valóságnak. Megtudták, hogy Lónyay naponta zárt kocsiában Gradiskára hajtat s ugyanoda érkezik Stefánia is, hol egy-egy negyedóra hosszat beszélgetnek.

— A transzváli háború. (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Fokvárosból jelentik, hogy Cronje katonáinak Szent-Ilona szigetere szállítását elhalasztották, mert hetvenen közülük fertőző betegségbe estek. Mondják, hogy a transzváli és oranjei foglyok között olyan viszálykodás van, hogy rendkívüli intézkedéseket kellett tenni.

A glencoei boer táborból jelentik, hogy a Biggar-hegység mentén elkészültek azok a sáncmunkálatok, amelyek a boeroknak bevehetetlen pozíciót biztosítanak.

A Reutter-ügynökség jelenti, hogy a boerok vesztesége Kimberley és Ladysmith ostroma alatt 677 halott és 2129 sebesült volt.

— Szabadjegyek a hírlapírói közgyűlésre. (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) A vidéki hírlapírók országos szövetségének igazgatósági tagjai Kulinyi elnök vezetése mellett ma tisztelegtek Hegedűs miniszternél s kérték, hogy a szövetség idei pécsi közgyűlésére a tagoknak szabadjegyeket engedélyezzen az államvasutak vonalain. A miniszter megígérte a kérelem teljesítését.

— Nagy erdőégés. (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Aradmegyében a Butya erdő az éjjel kigyuladt s a tűz az óriási szélviharban oly rohamosan terjedt, hogy a szomszédos telepek házai és gazdasági épületei is tüzet fogtak.

— Gyilkosság Ujpesten. (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Ujpesten ma délelőtt Ballagi nevű kofaasszonyt meggyilkolva találták. A gyilkosság elkövetésével az áldozat ferjét gyanúsítják.

— Ki nyert? (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Az osztálysorsjáték mai húzásán a 76062. számú sorsjegy 400,000 koronát, a 43042. sorsjegy pedig 30,000 koronát nyert.

— A fővárosi polgárság szabadság-ünnepe. (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) A főváros polgárságának radikálisan gondolkozó függetlenségi elemei vasár-

nap délután tartották négyüléssel egybekötött szabadságünnepeket a régi városház-téren. Mintegy 4—5000 polgár gyűlt össze az 1848-iki szabadságtéren. A rendőrség részéről *Vermes József* dr. fogalmazó, mint hatósági kiküldött és *Szikszay* András rendőrtiszt volt jelen. A polgárok megvárták a Petőfi-térre tartó szocialisták elvonulását és csak azután fogtak az ünnepbe. A munkások »éljen a szocialdemokrácia« kiáltások közt vonultak végig a téren, mire a polgárok »éljenek a Petőfi-ünnepők« kiáltásokkal feleltek.

Az elnöklő *Krivácsy* József negyvennyolcas honvéd-tüzér ezredes nyitotta meg az ünnepélyt a következő beszéddel: Polgárok! Ezen a helyen 1848. március 15-én először hirdették a magyar nemzet kivánságait és Pest város polgármestere először itt jelentette ki ehhez való csatlakozását. Ezen a helyen itt összegyűltünk, polgártársak, hogy a magyar nemzet mostani követeléseit hangoztassuk. Az ünnepi gyűlést a népszabadságon felépülő független Magyarország szellemében megnyitom. *Taksonyi* József megemlékezik a márciusi eszmékről.

A jegyző felolvasta és elfogadásra ajánlta a március 15-iki eszmék biztosítására szolgáló új nemzeti követeléseket, az új 12 pontot. Beszéltek még *Hoffman* Arthur dr. ügyvéd, ki a nemzet minden bajának okát az Ausztriával való szerencsétlen viszonyban találja. Azt fejtegeti, hogy szabadulnunk kell Ausztriától. — *Solymsi* Márton tanító kegyelettel emlékezik meg az 52 év előtt lefolyt március 15-iki eseményekről és összehasonlítást tesz az akkori és mostani állapotok között. *Farkas* Ede cipésmester azt hangoztatja, hogy nemcsak új eszmékre, hanem új emberekre is szükség van. *Lukács* János cipész a többi közt így szól: Nem demokrata párt az, a melynek egyetlen egy szava sincs a cimék, rangok és rendjelek ellen. *Taksonyi* József *A néphez* költeményét szavalta, melynek végső szavai így hangzanak:

... jó magyarom ne törd el,
Elég régen játszanak már a tűzzel.
Ideje, hogy a körmet megégesse,
Aki magát romlásunkra vetette.

Ki kell űzni a bitangot, a gyávát,
A kik titkon a sirodát megássák.
Hadd jöjjön már férfi a báb nyomába,
S vágjuk még a — jármunkat is utána!

Szentmiklósi József *A magyarok imája* című költeményét, *Dóra* Miklós pedig *Kornai István Szabadságdalát* szavalta. Az ünnepelő közönség az új 12 pont éltetése és a *Kossuthnóta* hangjai közt oszlott szét.

— **Munkások a Petőfi-szobornál.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) Vasárnap délután a zuhogó eső dacára is megtartották a szocialista-munkások a tüntető felvonulást Budapesten a Petőfi szobrához. Délután 3 órakor gyülekeztek a Múzeum-kert előtt, ahová mintegy 150-en jöttek össze. A szokásos jelzőtáblákkal indult meg a menet a Múzeum-körutról a *Kossuth Lajos-utcán* át a *Kigyó-utcába* s innen *Petőfi szobrához*. Itt-ott felhangzottak a felkiáltások: *Éljen a sajtószabadság! Éljen az általános választói jog! A Nemzeti Kaszinó előtt egyszerre felzugott a tömeg:*

— *Le a párduckacagányosokkal! Le a kiváltságosokkal! Jogot a népek!*

A szobornál egy munkásdalárda énekelt el a »Fel a zászlót« című munkásdalt. *Izrael* Jakab lépett ezután a szobor talapzatára és elszavalta *Csizmadia* Sándornak »*Petőfihez*« című költeményét. Majd *Bokányi* Dezső beszélt, aki elmondta, hogy *Petőfit* a nép azért szereti, mert a nép szíve és nyelve szerint írt. *Bokányi* ezután elhelyezte a párt vörösszalagos babérszuszoruját, melyen ez a felirat állott: »A szocialdemokrata párt. *Petőfi Sándornak.*« — A munkásdalárda a *Marselaise-t* énekelt ezután. Végül *Csanádi* Dénes a budai munkások nevében helyezte a szoborra koszorút. A mun-

kások a *Marselaise* éneklésével oszladozni kezdtek, de a szomszédos városház terén ugyanekkor kezdtek a radikális függetlenségi polgárok gyülekezetüket. A munkások egy része oda akart menni, de a rendőrség botránytól tartott s így zárt kordont vont és nem engedte oda a munkásokat. Mintegy százán mégis odajutottak, a hol csendesen hallgatták a szónoklatokat. A négyülés után a szocialisták a *Marselaise* éneklésével vonultak el a *Kossuth Lajos-utcán*. *Boda* Dezső V. ker. rendőrkapitány több ízben felszólította a tüntető szocialistákat, hogy a járdára menjenek fel s ne énekeljenek. De a szocialisták a rendőrkapitány felszólítása ellenére is tüntettek, mire *Splényi* Ödön rendőrkapitány utasítására a *Magyar-utcában* elbujtatott tíz lovasrendőr a *Kerepesi-ut* elején mekivágott a tüntetőknél, mire azok szétoszlottak. Elfogatás vagy letartóztatás azonban nem történt.

— **Ismét a székely leányok.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) *Kiss* Jenő, a székely ügyeknek lelkes és szívós harcosa szól ismételten a székely négyesülethez a székely leányok megmentése érdekében. Felhívásában panaszozza, hogy *Háromszéken* egy tanítótársának falujában tavaly 18 iskolaköteles leánykát kísérték vissza *Romániából* oly züllött állapotban, hogy szánalom volt rájuk nézni. Felhívásában ajánlja, hogy a kivándorlás által veszélyeztetett vidéken írják össze mindazon leányokat, kiket a lelketlen szülők *Romániába* szántak s maguk a négyesület tagjai vegyék egyelőre magukhoz cselédekül és szoktassák munkához, takarékosághoz, rendhez, emberekkel való bánásmóddhoz, esetleg mas egyesületek közreműködésével képeztessek háziipari foglalkozásokban. Ily humánus eljárással a székelyföld e kereszty megkönnyebbülhet. Érdekesnek tartjuk, egyidejűleg itt megemlíteni, hogy ugyanez a *Kiss* Jenő még most is fegyelmi vizsgálat alatt áll, a melyet *Háromszék* megye közigazgatási bizottsága cselédszerzés vétsége miatt indított ellene azért, hogy mult év őszén 30 székelyleányt *Budapestre* kalauzolt és itt elhelyezett.

— **Tüntetés Bánffy mellett.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) Tegnap este a *Magyar Színház* előtt lelkes ovációban részesítette a közönség egy része *Bánffy* Dezső bárót. *Bánffy* báró ugyanis a »*Kleopatra*« előadását nézte végig nevével. Midőn az előadás után kocsijába lépett, a közönség felismerte s lelkes éljenzésben tört ki. *Bánffy* kalapját megemelve, mosolyogva köszöntö meg a közönség ovációját.

— **Egy bányászfiu halála.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) Megrendítő szerencsétlenségről ad hírt *aninai* tudósítónk. Ugyanis, a *Róna-tárna* líftje körül foglalatokodó *Kula* József, 15 éves bányászfiu véletlenül elbocsájtván a líft ellenzőjét, a fölfelé rohanó gépezet a szó szoros értelmében lefejezte a boldogtalant. Midőn a líft felemelkedett, már csak a fejetlen holttestet hozta napvilágra.

— **Beiktatás közápor között.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) *Dublinban* az új lordmayort tegnap iktatták be a szokásos körmenettel. A lordmayor azt indítványozta, hogy a királynőnek, ha *Dublinba* jön, feliratot adjanak át. Erre az indítványra tüntetés volt és a tüntetők kövel dobták meg a lord kocsiját. Többeket letartóztattak.

— **A cseh bányászok sztrájkja.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) *Bruxban* az éjszaka nyugodt volt. Holnapra sok sztrájkoló jelentette be, hogy munkába áll. *Teplitzben* az este az itteni lap rendkívüli kiadásban közölte a központi sztrájbizottság és a bécsi és prágai bányabizottságok felhívását, a mely a sztrájkolókat felszólítja, hogy holnap (hétfőn) álljanak be.

— **Az orosz katonai tanintézetek főnöke.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) *Pétervárott* *Konstantinovic* *Konstantin* nagyherceget a katonai tanintézetek legfőbb tisztévé nevezték ki.

Nyilt-tér.*)

1900. B. 52/4. *Ó Felsége a Király nevében.* A pécsi kir. járásbíró, mint büntető bíróság két rendbeli becsületsértés vétsége miatt vádolt *Klein Adolf* elleni bűnygyben a *May Vilmos* magánvádoló által emelt vád fölött, a Pécsen 1900. évi február hó 20-án *Gosztonyi Gyula* kir. aljegyző jkkvezető és dr. *Deutsch Zsigmond* védő részvételével megtartott nyilvános tárgyalás alapján, a vád és védelem meghallgatása után következőleg ítélte:

A kir. bíróság *Klein Adolf* vádlottat, a ki Pécsen 1844-ben április hónapban született, izr., kereskedő, nős családost, 2—3000 frt értékű vagyonnal bir, jövedéki kihágás miatt már büntetve volt és pécsi lakos, bűnösnek mondja ki a *May Vilmos* sérelmére elkövetett a Btkv. 261. § ban meghatározott két rendbeli becsületsértés vétségében, elkövetve az által, hogy 1899. évi november hó 2-án *May Vilmosnak* azt mondta »szar a szádba te *schwindler* schusztere és alfelét *May Vilmos* felé tartván, azt tenyerével ütögette, nemkülönben 1899. évi november hó 4-én délben a nyilt utcán átkiabálta *Vay Vilmosnak*: »Te *schwindler* suszter, takarodjál be« és e közben alfelét ismét *May Vilmos* felé tartván, tenyerével ütögette s annak mutatta és ezért a Btkv. 96., 97., 102., 261. §§. alapján mindkét becsületsértésért külön-külön, az ítélet jogerős emelkedésétől számított 15 nap és végrehajtás terhe alatt az 1892. évi XXVII. tc. 3 §-ban megjelölt célokra fizetendő és behajtatlanság esetén a Btkv. 53. §. alapján 2—2 (kettő-kettő) napi fogházra átváltoztandó 20—20 (husz-husz) korona pénzbüntetésre itéli.

Kötelezi továbbá, hogy a magánvádolónak 16 korona ügyvédi képviseleti és 3 korona tanudijat 8 nap alatt, végrehajtás terhe mellett, a kir. kincstárnak pedig az esetleg felmerülő és az 1890 évi 43. tc. 9. §. értelmében közadók módjára beszédendő rabtartási, mint bűnygyi költségeket a fennálló szabályok értelmében megfizesse s e költségeket behajthatóknak nyilvánítja.

Elrendeli továbbá, hogy a jelen ítélet a »Pécsi Figyelő« című napilapban, a vádlott költségére, egész terjedelmében közzététessék és e végett az ítélet hiteles kiadmányát a magánvádoló képviselőjének kiadja. *Dr. Parragh Antal* ügyvéd díjait 16 koronában, *dr. Deutsch Zsigmond* pedig 8 horonában állapítja meg saját feleik ellenében. Indokok:

A mai tárgyalás folyamán kihallgatott tanúk esküvel megerősített vallomásai által beigazolást nyert, hogy a vádlott a magánvádolóval meggyalázó szavakat mondott, illetve kiáltott, majd pedig azt meggyalázó mozdulatai által becsületsértésben megsértette. A terhéről cselekményeket maga a vádlott sem tagadta kifejezetten, csak semmire sem akart emlékezni.

Mint hogy vádlottnak a rendelkező részben körülírt cselekményei a Btkv. 261. § ban meghatározott becsületsértés vétségének alkotóelemeit foglalják magukban, öt bűnösnek kellett kimondani s a két rendbeli cselekményért a Btkv. 96., 97., 102. és 161. §§. alapján, a rendelkező rész szerinti mérvben meg kellett büntetni. A büntetés kiszabásánál enyhítő körülményül szolgált, hogy a vádlott büntetlen előéletű s hogy a magánvádolóban vagyoni érdekeinek megtamadóját vélte látni, súlyosító azonban, hogy a vádbeli cselekmény az utcán többek jelenlétében, a nyilvánosság előtt történt s hogy a vádlott terhére bűnhalmazat forog fenn. A felmerült költségekben való marasztalás a bűnösség folyamánya (B. P. 480. §.) c. a kir. kincstárt illető költségek behajthatóságának kimondása a vádlott vagyoni viszonyainak következménye. Az ítélet közléte a Btkv. 277. §-ban foglalt rendelkezésnek alapszik, míg az ügyvédi díjak megállapítása

*) Ezen rovat alatt megjelentekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

a meghatalmazás magánjogi folyamán Pécsen a kir. jbiróság, mint büntető bíróság 1900. február hó 20-án Veisz Endre sk. kir. albiró. Másolat hitelül

Németh Aladár
kezelő.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
kiadó.

Hirdetések.

Uj tüzifakereskedés.

Schuller József és fia Pécs, Vitéz-utca 34.

Ajánlja kitűnő minőségű tüzifáját a következő jutányos áron:

Gyertyánfa hasáb ölenként	12. — kr.
Bükkfa „ „	11.80 „
Kevert hasábfa „	11. — „
Gyertyánfa gömbfa	9.75 „
Bükkfa gömbfa	9.50 „
Faszén métermázsánként	2.20 „
Vágott fa „	— .80 „
Vágott gömbfa, gyertyán és bükkfa kevert, waggonként 100 mm. a pécsi állomáshoz szállítva	45. — frt.

Megrendelések:

a Maletter-féle telken,
Vitéz-utca 34. szám alatt, a fatelepen, eszközölhetők.

Megrendelések eszközölhetők még: Gyimóthy Gyula ur fűszerkereskedésében Vásártér 1., Blancz József ur papirkereskedésében Király-utca, özv. Tausz V.-né dohánytőzsdéjében és Mauthner Mór ur fűszerkereskedésében Ferencziak-utca.

358. 1900.

végrh. m.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kir. birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a pécsi kir. törvényszék 1899. évi 13837. sz. végzése következtében Walfisch & Löwy vagyonbukott cég csődtömegebe 1899. évi október hó 5-én összeirt a csődleltárban foglalt ingók közül a csődleltár 36—49. t. sz. a. felvett gazdasági gépek, termények és egyéb ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a pécsi kir. tszék 1900. évi 3622/p. számú végzése folytán Pécsen, Vásártér 5. sz. a. leendő eszközlésére 1900. évi március hó 30. napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy a lent érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Amennyiben az elérvezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Pécsen, 1900. évi március hó 11. napján.

Fonyó István
kir. bir. végrehajtó.

Szép erős hasított, két méteres

tölgyfa karót

szállít jutányos áron

Marton Miksa

fakereskedő

Pécsen, Szigeti ország-ut 33. szám.

Telefon-szám 88.

Egyben ajánlja nagy raktárát szép asztalos anyagokban, épület-, metszet- és tüzfában, aszfalt-, kátrány-, elszigetelő lemez és carbolineumban. — Aszfalt elszigetelő máz nedves falak szárazzá tételére.

7865. sz.

1900.

HIRDETMÉNY

a város tulajdonát képező Angyal-féle malomépület bérbeadása tárgyában.

Pécs város g. tanácstermében 1900. évi ápril hó 2-án délelőtt 9 órakor zárt ajánlati tárgyalással egybekötött nyilvános árlejtés tartatik.

Felhivatnak tehát pályázók, hogy 100 korona bánatpénzzel felszerelt zárt ajánlataikat legkésőbb

1900. évi ápril hó 1-én déli 12 óráig

a polgármesteri hivatalnál nyujtsák be, vagy a bánatpénz letétele mellett a szóbeli árlejtésen vegyenek részt.

A vállalkozási feltételek Herbert J. g. tanácsnoknál betekinthetők.

Pécsen, 1900. évi március hó 16-án.

A város Tanácsa.

7023. sz.

1900.

HIRDETMÉNY

az építkezés alatt álló városi közbúvághidnál szükséges és 2635 korona 64 fillérrel előirányzott

csatornázási

és 2048 korona 68 fillérrel előirányzott

vizvezetési munkák

biztosítása iránt.

Pécs város g. tanácstermében 1900. évi március hó 31-én délelőtt 9 órakor zárt ajánlati tárgyalással egybekötött nyilvános árlejtés tartatik.

Felhivatnak tehát pályázók, hogy a vállalati összeg 5%-ának megfelelő bánatpénzzel felszerelt zárt ajánlataikat legkésőbb 1900. évi március hó 30-án déli 12 óráig a polgármesteri hivatalnál nyujtsák be, vagy a bánatpénz letétele mellett a szóbeli árlejtésen vegyenek részt.

A vállalkozási feltételek Herbert J. g. tanácsnoknál betekinthetők.

Pécsen, 1900. évi március hó 18-án.

A város Tanácsa.